

[Hanne Reintoff.]

Spørgsmålet om statsstøtte, om statsindgreb, er vanskeligt. Det er specielt vanskeligt, fordi vi ikke kan udelukke, at det for arbejderne er en livsnødvendighed, at deres arbejdspladser bevares, medens kapitalen blot kan søge andre steder hen, hvor der er mere profit at hente. Samtidig er det vanskeligt, fordi det ikke kan være meningen, at staten skal hjælpe arbejdsgivere og aktionærer over deres vanskeligheder, blot for at de i tryghed kan fortsætte deres profitjageri. Trods alle arbejdsgiveres jammer kan vi konstatere, at stigningen i nettoudbyttet i et repræsentativt udsnit af industrivirksomhederne er enorm. Vi hørte jo også i dag den konservative ordfører forklare, med hvilken glimrende indsats dansk industriliv formåede at klare sig; det stemmer ikke helt med regeringens udredning af den økonomiske politik og af erhvervslivets vanskeligheder.

Det kan heller ikke være en samfundsopgave at hjælpe én gruppe af virksomheder eller arbejdsgivere på bekostning af en anden gruppe, idet hele den usunde konkurrence er farlig for samfundet som helhed og eksistenstruende for arbejderne på de enkelte virksomheder. Hvis det er det, handelsministeren mener med sin liberalisme, så er den som sædvanlig i en ynkelig forfatning.

Skylden for mange virksomheders vanskeligheder lægges ofte på tabgivende ordrer, eller man forsøger at placere skylden hos arbejderne. Men de reelle problemer ligger, sådan som også andre har påpeget, helt andre steder. Først og fremmest ligger der tit et hensynsløst ønske om størst mulig profit ud fra en kortsynet økonomisk betragtning. For det andet sker der det, at når egenkapitalen er lille i forhold til behovet for driftskapital, så bliver forrentningen af driftskapitalen meget tyngende med vort nuværende renteniveau.

For tiden er det af valutamæssige grunde nødvendigt at opretholde et vist renteniveau, og dette forhold kan kun ændres, hvis der sker afgørende ændringer i den almindelige politik. Det forhold, som jeg har påpeget mange gange, at der i årene 1965-70 blev lånt over 12 milliarder kr. til forbrug ved at belåne kapitalgevinster, har dels belastet betalingsbalancen ved at skabe

købekraft, der ikke er dækning for i produktionen, dels øget presset på lånemarkedet, så renten er tvunget op.

Valutasituationen kunne rettes op ved at følge DKPs forslag om at gøre en ende på kapitalgevinster på jord og ejendomme, så Danmark var friere stillet med hensyn til fastlæggelsen af sit renteniveau. Fuld bevægelsesfrihed med hensyn til renteniveauet ville kunne opnås, hvis der gennemførtes en lovgivning, der sikrede staten det fuldstændige herredømme over alle former for valutabevægelse. Det vil sige, at alle økonomiske kontakter med udlandet skulle afvikles over en central statslig valutainstitution, der havde myndighed til at sikre, at valutaforbruget ikke oversteg valutaindtjeningen samt de lån i udlandet, der blev tiltrådt af regeringen og/eller folketinget. Det lader til — det har vi konstateret til vores glæde — at det begynder at dæmre for socialdemokratiet, at der her er tanker, som måske kunne redde landet ud af nogle af de økonomiske vanskeligheder, det er i.

Det siger sig selv, at en socialistisk økonomi bedst kunne løse alle disse vanskeligheder, og udviklingen på arbejdsmarkedet er jo også — det viser hele debatten i dag — ved at bekræfte den historiske nødvendighed af en socialistisk økonomi.

For en række virksomheders vedkommende er der ingen tvivl om, at økonomiske vanskeligheder kan føres tilbage til det forhold, at kapital, der er opsamlet i virksomheden og selvfølgelig opsamlet i kraft af arbejderne produktive indsats, er blevet placeret uden for virksomheden i håbet om opnåelse af større profit. Det var f. eks. ganske klart i tilfældet med Kirkkoncerne, og når socialistisk folkeparti og socialdemokratiet bliver ved at snakke om kapitalmangel, var det lige så interessant at se, hvor kapitalen gik hen, hvortil kapital-eksporten foregik; den foregår nemlig til steder, hvor der simpelt hen er højere profit, uden noget hensyn til samfundets behov endsige arbejderne krav på at bevare de arbejdspladser, de selv har skabt ved deres arbejdsindsats.

Hvis kapitalejernes profitmotiv ikke var det bestemmende i sådanne situationer, kunne virksomhederne øge deres konkurrenceevne også internationalt ved at nedbringe deres kapitalophobning, altså ved